Đông-Pháp Thời-Báo

ABONNEMENTS

Indochine	Union postale
Un an. 8$00	Un an. 10$00
Six mois 5 00	Six mois 6 00

Annonces Légales
0$50 la ligne de 6 points sur justification de 9 cicéros quelle que soit la page.

Annonces Commerciales
On traite à forfait

NĂM THỨ NHỨT SỐ 35
NGÀY THỨ TƯ
1er AOUT 1923

Tổng-lý kiêm Chủ-bút:
NGUYỄN-KIM-ĐÍNH

LE COURRIER INDOCHINOIS
報時法東

MỖI TUẦN XUẤT BẢN 3 LẦN
NGÀY THỨ HAI, THỨ TƯ, THỨ SÁU

BÁO QUÁN
51, đường Mac-Mahon, 51
SAIGON

Dây thép nói (Téléphone)
SỐ: 324

GIÁ BÁN

Đông-Pháp	Ngoại-Quốc
Một năm. 8$00	Một năm. 10$00
Nửa năm 5 00	Sáu tháng 6 00

Mua báo phải trả tiền trước
Thơ, và Mandat để gởi cho M. Nguyễn-kim-Đính.
Hãy báo về việc buôn bán hay là việc tu xin thương nghị trước.

VĂN-MINH QUÍ TẠI TINH-THẦN

Trong các xã-hội mà đều văn-minh thì nước mới mạnh mới sang, các xã-hội còn dã-mang thì nước phải hèn phải yếu, là lẽ tự-nhiên không lạ chi đều ấy. Tuy vậy mà văn-minh có hai lẽ: một là văn-minh vật-chất, hai là văn-minh tinh-thần; văn-minh tinh-thần mới qui trọng cao sang, chớ như văn-minh vật-chất thì không hơn dã-mang

Văn-minh vật-chất là: mình mầy chuốt-ngót, ăn mặc vên-vang, chơi bời thung-dung, nhà cửa sạch-sẽ, đi ra thì loà-lẹt, nói chuyện thì lẫu-thông, ai thấy cũng khen, ai nghe cũng đẹp. Bề ngoài thì vậy mà bề trong thì khác trái mặc chẳng in nhau, nết làm thì hiềm-hoi, lường gạt đồng-bào lo cho đầy túi; làm xằn chơi ác rủ-quến gái thuyền-quyên, thầm tưởng mình khôn, ai làm như mình cũng không đặng.

Văn-minh tinh-thần là: ăn mặc nhằm lôi-thôi, cửa nhà xem xài-xạt, nói năng nghe chậm-chạp, lời lẽ giống quê-mùa, việc cử-động coi tầm-thường, bề cư xử thấy chặt-chịa; những người như vậy, ít ai muốn gần-gũi làm chi, gần không ích cho mình, mà e còn thêm thẹn với chúng bạn nữa. Chẳng dè cái người thì như vậy, mà chí-khí rất cao, lòng dạ rất thẳng ngay, nết na càng chắc-chắn. Gặp việc phải dám ra công giúp, thấy đều nguy dám lấy của cho, cứ nhơn-nghĩa làm hoài, trơ trơ như cột đá giữa dòng, dầu gió dập sóng dồi cũng không nao không núng.

Nếu khán-quan không tinh lời ấy, xin xét trong xã-hội cỏ xem lại mấy ông già xưa, mấy ông già xưa tuy văn-minh chưa lộ ra hình thức, nơi vật chất như đời nay, song trong tâm chí, trong tinh thần đã có văn-minh rồi cả. Vả lại sự văn-minh nhờ nơi giáo-dục, mà các khoa giáo-dục lấy khoa đạo-đức mà làm đầu, hễ có đạo-đức thì mới có tinh thần, bằng chẳng có đạo-đức thì đều là hình-thức cả.

Để tôi nhắc một tích ông già xưa mà văn-minh tinh-thần cho khán-quan nghe. Tại xứ Nam-kỳ ta đây thuở đời vua Gia-Long trung hưng thì có một ông quan Võ tên là Trần-văn-Hùng, tùng vong với Cao-Hoàng trong cơn loạn lạc, đến ngày bình trị rồi xin phép hồi hưu. Nhà giàu có nên nấu ăn có bồi bếp; vợ sanh dễ có vú nuôi. Ông thì chừng năm mươi tuổi, con vú thì chừng ba mươi tuổi ngoài, nhan sắc thì tầm thường, mà ăn nói có duyên và da thịt mịn-màn trắng trẻo ngộ-nghĩnh lắm. Mà con vú ấy lại là vợ của tên Tả-điền của ông ở một làng. Một là vì nó nghèo, hai là vì ông có thế lực mướn nó mới đặng, vì nó tốt sữa, nên bà mướn nó nuôi con, khi nó vo quần tới hán, ngay hai chưng ra đẻ con nhỏ nằm trên vế mà tâm, thường thường bữa nào hề trưa thì tắm như vậy. Có một lần nọ ông thấy sao ông phát động xuân tình. Tối lại, nội nhà ngủ hết rồi ông mò vào phòng nó. Nó hoảng nó la lớn, ông lò đèn cho nó thấy mặt và ông nói: tao đây! Nó hỏi ông đi đâu mà vô lẽ quá vậy? Ông biểu nó nói nhỏ nhỏ, rồi ông phân rằng: qua thấy em qua thương lắm, song qua chẳng cầu điều em hết, qua cũng biết là trái đạo-lý rồi, song tại cái tình dục của qua nó xuối qua, nên xin em cho qua rở cái bấp-vế của em một chút thì đủ, rồi qua cho em tiền bạc em xài.

Con vú thưa rằng: ông nói vậy tội nghiệp cho tôi lắm, phận đàn-bà có một chữ trinh là quí, tôi nghèo không có châu, báu vàng ngọc chi, chỉ qui có chữ trinh, nếu thân tôi cho ông rở ông chơi còn gì tiết hạnh. Nếu như vậy mặt nào tôi đối với bà ở nhà là chủ, mất nào tôi đối với chồng tôi là trinh, mà tôi đối với tôi thì tôi cũng tự biết lấy tôi là không nên con người nữa, xin ông dung cho làm phước. Ông nghe mấy lời lữa lòng tắc hết, bèn năng-nỉ với con vú rằng: thôi qua cho em một nén bạc đây, em cất mua quần áo mà bận, tuy em là đứa ăn đứa ở song qua kính phục cái trinh tiết của em, việc qua mất nết như vậy xin tha đừng đi hơi cho ai hay biết cả, thì qua ghi tạc dạ trong lòng, đến chết cũng không quên đặng.

Con vú nói: thưa ông, ông dung cho tôi trọn tiết với chồng, tôi đội ơn ông đáng mấy, tôi há dám hở môi, xin ông cất bạc ấy đi, nếu tôi lấy bạc nầy tôi xài ắc việc phải tầu lậu; tôi nghèo tôi chịu, thà ăn đồng tiền mướn mà thôi, xin ông chớ nghi, lòng tôi thề đã chát. Ông ấy thẹn thuồng ngoài mặt, bức rức trong lòng, cầm bạc bước ra giận mình quá mà ăn năn đã muộn!

Mà quả như vậy, con vú ở mản năm rồi về; từ đó đến sau vợ chồng ông giúp dở cho nó làm ăn dư giả. Đến ông sáu mươi tuổi mới chết, lúc gần chết khai với vợ rằng: thuở nọ có làm lếu vậy vậy mà con vú giữ tiếng cho ông đến nay, nay ông liệu không sống nữa, chết mà còn mang cái đều thẹn xuống mồ thì không yên, nên phải khai thiệt. Lại biểu mời vợ chồng con vú tới cho ông tạ ơn, vợ chồng con vú đến thăm, ông cho vợ chồng nó hai trăm quan tiền, xin nó lấy tiền thì ông yên nhắm mắt.

Xét coi: Như ông Trần-văn-Hùng đó và con vú đó có phải là đạo-đức văn-minh không? Theo ý tôi tưởng những bực văn-minh đời nay ít ai bằng tánh ông Trần-văn-Hùng, còn đàn-bà cũng ít ai đặng như con vú ấy. Ấy là sự tích của Annam ta đó, ta là người Annam, có đáng lấy làm gương chăng?

Nguơn-Tiên

VĂN UYÊN

Mừng ông Nguyễn-viên-Kiều chủ-bút mới được thưởng khuê-bài danh dự.

Tri mạng tuần ông bước dã-tràng,
Công-trình nay được tặng mề-đai.
Tinh thần tô đắp nền phong-hóa,
Danh giá nêu trương chốn sĩ-đài.
Những tưởng Tử-Nha xưa có một,
Nào dè Lão-Ngạt đấy là hai.
Quế gừng mới biết già thêm vị,
Phước thọ từ nầy đến hậu lai.

Đa-kao, Đặng-minh-Tài.

PHỤNG HOÀ NGUYÊN VẬN

Dày công «ngôn luận» những năm dài,
Rày được khuê-bài trước ngực đai.
Vô-lộ gội nhuần ơn Chánh-phủ,
Phấn-hương tô điểm bực lân-đài.
Thinh danh nay đã vinh gồm một,
Phước thọ sau rồi vẹn cả hai.
Cho biết người hiền trời chẳ phụ,
Ráng mà tư-tưởng lối tương-lai.

Phú-tuấn-Năng.

TÌNH HÀI-KỊCH

MUỐN DƯỢC KHEN PHẢI CHỊU TỐN

CHƯNG CẢNH.— Một nhà giàu ở chốn thôn-quê, trong nhà treo liền đối bực hở, có tủ cẩm lai, có bàn cẩn ốc, có đèn hơi đá, có ghế xích đu, phía trong đon 3 bàn thờ, phía ngoài lót 2 bộ ván. Sau vườn thì cây trái thạnh mậu, trước cửa thì kiền vật ê hề, có hồ sen, có non bộ.

Lối mặt trời vừa mọc chủ nhà là ông Cả đương ngồi trong nhà uống nước trà và nhấm kiền. Có một Tiên-sanh mặc áo dài bịch khăn đen, đi giày tây, để râu hàm trên mà vuốc sáp cho nó quớt lên như cặp sừng trâu treo trên mép, ở ngoài ngõ xâm xâm đi vô. Ông Cả xem thấy thì chúm chím cười rồi đứng dậy chào hỏi.

Ông Cả — *Chào Tiên-sanh.*

Tiên-sanh — *Chào cả. Xưa rày Cả mạnh giỏi thế nào?*

Ông cả — *Thưa, tôi mạnh luôn luôn. Xưa rày Tiên-sanh đi đâu mà tôi lâu gặp Tiên-sanh dữ vậy?*

Tiên-sanh — *Ối! cả đừng có hỏi! Cả cũng chán biết tôi không phải là người ham danh ham lợi như họ, bởi vậy cho nên tôi không thèm làm quan, mà cũng không thèm làm ruộng. Tôi tưởng trong đời nầy chẳng có ai mà thung-dung bằng tôi. Cả nghĩ đó mà coi, ở đời chữ nhàn thì là qui hơn hết, ham danh lợi mà làm gì, phải vậy hay không?*

Ông Cả — *Ừ, chớ sao!*

Tiên-sanh — *Để tôi nói cho cả nghe: làm quan phải vào lòn ra cúi, làm giàu phải dậy sớm thức khuya; làm quan làm giàu mà làm gì, bởi vậy hồi còn nhỏ tôi không thèm học thôi làm quan, mà chừng lớn khôn cha mẹ để của bao nhiêu tôi cũng ăn xài chơi cho hết, quyết mua cho đặng chữ nhàn mà thôi, chớ không chịu lọt vào vòng danh lợi.*

Ông Cả — *Tiên-sanh luận chuyện đời nghe êm tai quá, mời Tiên-sanh uống ít chén nước trà, uống đi, uống rồi nói nữa nghe chơi.*

Tiên-sanh (uống trà rồi nói tiếp) — *Tôi mạc được chữ nhàn tôi lãng lơn loại chơi lắm, mà rồi lại tôi vụng tính nên mấy năm nay tôi hết nhàn.*

Ông Cả — *Ủa! sao vậy?*

Tiên-sanh — *Cả cũng biết, tánh tôi là tánh quảng giao, nếu không có anh em dám luận việc đời mà chơi thì tôi ăn cơm không ngon. Tại như vậy nên bạn tri-âm tri-kỷ càng ngày càng đông, bây giờ trong Nam-Kỳ chẳng có tỉnh nào mà tôi không có người quyến-thức. Mà cái tánh tôi cũng kỳ! có anh em rồi lại hay thương nhớ anh em, nên nay đi tới chỗ nầy thăm người nầy, mai đi qua chỗ khác thăm người khác, đi hoài mà thăm không hết.*

Ông Cả — *Tiên-sanh không chán làm giàu, mà Tiên-sanh đi hoài như vậy tiền đâu mà xài?*

Tiên-sanh — *Nói cho phải, anh em tôi người nào cũng biết đều, kẻ thì làm quan, người thì giàu lớn, tới đâu họ cũng chịu tiền phí lộ cho tôi, nên tôi khỏi tốn hao tiền nhà.*

Ông Cả — *Ừ! có như vậy mới được chớ!*

Tiên-sanh — *Mà dầu tôi muốn nằm nhà nằm cũng không được, hễ ở nhà thì người nầy gởi thơ mời ăn đám dỗ, người nọ cho mời đến khánh hạ tân quan, họ kêu gọi lăn xăn, vì vậy nên dã lâu rồi tôi không đến viếng cả được.*

Ông Cả.— *Tôi với Tiên-sanh là bạn cố giao, có đến nói chuyện chơi chớ thăm viếng làm gì...* Tiên-sanh (dòm thấy trẻ ở trong nhà dọn cơm thì liền đứng dậy).— *Thưa Cả, thôi để tôi kiếu Cả tôi về dặng cho Cả ăn cơm chớ.*

Ông Cả.— *Tiên-sanh ở ăn cơm chơi với tôi mà. Đi, đi qua ăn cơm với tôi.*

Tiên-sanh (ngồi lại ăn cơm).— *Tôi đến làm khách cho Cả hoài.*

Ông Cả.— *Hại gì! Nầy Tiên-sanh là người quảng giao, vậy chớ Tiên-sanh có biết bây giờ trong xứ mình đây ai giỏi hay không?*

Tiên-sanh.— *Sao lại không biết. Tôi coi có một mình ông X.... là người đáng hơn hết, học dã giỏi, mà lại có khí anh-hùng.*

Ông Cả.— *Còn ông Y...?*

Tiên-sanh.— *Thằng cha đó mà nên dàn gì.*

Ông Cả.— *Còn ông Z....?*

Tiên-sanh.— *Thằng cha đó cũng vậy, nó được nhiều tiền chớ ra gì.*

Ông Cả.— *Tôi nhớ mấy năm trước Tiên-sanh hay khen ông Y... học giỏi, chí cao, hay tặng ông Z... giàu có mà lại ham nhơn nghĩa, sao bây giờ Tiên-sanh lại chê hai ông đó. Còn ông X... hồi trước Tiên-sanh thường nói với tôi rằng ông là người võ quân võ phụ mà sao bây giờ Tiên-sanh lại khen ông là người anh hùng.*

Tiên-sanh (mắc cở lặn thinh một hồi rồi nói nhỏ nhỏ).— *Nè, xưa rày ông X... ông thương tôi, hễ gặp tôi thì theo mời ăn uống hoài, còn ông Y... với ông Z... bây giờ họ khinh bỉ tôi nên tôi ghét, biết hôn?*

Ông Cả.— *Ồ, ờ. Có nói rỏ duyên cớ như vậy người ta mới biết chớ.*

Tiên-sanh (ăn uống xong rồi đứng dậy lấy dù đi về).— *Nè Cả, Cả có bạc cho mượn năm đồng xài đỡ, tôi chừng vài bữa tôi trả lại cho.*

Ông Cả.— *Thiếu gì bạc, mà Tiên-sanh trả bạc thiếu tôi đó rồi sẽ mượn nữa chớ.*

Tiên-sanh.— *Cả ở gắt gao quá. Tôi đi đến đâu tôi cũng khen người Cả là người tử tế, làm như vậy không đủ trả tiền tôi thiếu Cả đó sao?*

Ông Cả (móc túi đưa 2$).— *Nầy thôi, khen giùm tôi chừng vài lần nữa rồi nghỉ nghe hòn..... Hao tiền quá!.....*

Hạ màng

Hàm-Tiếu

ĐÍNH NGOA

Bổn báo số 32 bài CẨM SẮC GIAI ÂM, câu: *Thầy Lê-quan-Ngà sánh duyên cùng cô Tổng-thị-Chí lẽ linh Ái của ông cựu Cai-tổng Tống-hữu-Trung*, xin sửa là: *linh-tão*, không phải linh Ái.

D. P. T. B.

DÊM QUẠNH NGHE TIÊU

Chẳng biết đêm nay là đêm chi? Canh dài trằn trọc giấc nhắp khôn yên, lại thêm hạ thử khí nồng đêm còn nực-nội! Bì-nhơn ngũ không được, bèn dậy hút một điếu thuốc rồi ra ngoài hiên hóng mát đi lại đi qua. Ngó ra ngoài đường thấy đèn khuya ngọn tỏ ngọn lờ, dòm lên trên trời thấy sao giăn, ngòi thì lu ngòi thì rạng. Đêm nầy là đêm mười hai tháng sáu, lúc nầy là lúc bóng Hằng-nga vừa nép cội rừng tây, yến sáng còn dư chấp-choá chấp-chưởi nơi non đoài khoe thức bạc. Bì-nhơn xúc lấy cảnh ấy bèn phối động tấm lòng, nghỉ lại việc của người đời chang khác nào mấy ngọn đèn kia mấy ngòi sao nọ, lại cũng như vầng nguyệt trên kia! Có tỏ, có lờ, có lu, có rạng, có tròn, có khuyết, có hiệp, có tan; thì người đời há không có dại có khôn, có sang có hèn, có giàu có nghèo, có nên có hư, có bỉ, có thới hay sao? Nghĩ ra như vậy rồi bớt buồn đời, bớt trách phận, bớt giận chúng, bớt hồ mình, tính phũi hết chuyện ưu sầu, sắp vào phòng ngơi ngủ. Nhơn điếu thuốc còn dài bèn nằm dựa ghế Bô-tô mà chờ cho tàn thuốc. Bồng đâu văn-vẳn nghe tiếng Tiêu ai thổi dọng bi thương! bất nhớ lại chuyện đời mà bưng-khuân cả bụng? Xây nhớ người xưa chuyện cũ, bởi nghe tiếng Tiêu nầy mà nhớ câu thơ của quan Hiệp-biện Trịnh-hoài-Đức rằng: *Thuyền mọn năm canh người bãi Hớn, Tiêu dài một tiếng khách lầu Dương.* Theo như nghĩa câu nầy thì ngài thuở nọ cũng nhờ người trước tích xưa như nay mình thở ngài vậy. Ở những tiếng quảng huyền mà cũng cảm động nhơn tâm thế đạo, vậy thì dọng quảng huyền cũng có chỗ làm nên cho người. Nhớ lại thuở chiến-quốc, đời nhà Tần chúa Mục-công có một nàng công-chúa tên là Tần-lộng-Ngọc. Nàng nầy thì cung thương lầu bực năm âm, mà giữ tiết tự cao, cha gả lấy chồng mà không chịu. Khi Tiêu-sử nghe danh tìm đến, Sử thổi tiêu thì Lộng-Ngọc mê-mang, rồi hai người vì thính khí tương dương, bèn cởi phụng mà bay đi đều thành tiên cả. Như vậy nghề quản huyền mà đắc pháp, cũng tiêu diêu khoái lạc vô cùng, lựa phải học võ-bị học binh-thơ làm chi, làm nên một vị đại-tướng quân, thì giết thiên hạ cũng dư muôn mạng! Ừa! Mà nghề ấy cũng có lợi dụng cho người khi gặp cảnh, như Tử-Phòng lúc bị vây nơi Cửu-lý-sơn, thừa lúc canh khuya Tử-Phòng thổi tiêu, làm cho quân sĩ của Hạng-Võ nghe tới mà thảm sầu bùng-rùng, nhớ nhà nhớ cửa, nhớ vợ nhớ con, vì ai tranh bá tranh-vương, vì ai lấy dân lấy nước, mà thân ta chịu ăn sương, nằm tuyết lăn lóc hoài trong mưa máu gió tanh! Xúm tính với nhau rồi rủ nhau đi, bỏ trại trốn về lần ẩn muốn hết. Bởi cớ ấy mà Hạng-vương thất bại, thiệt là dọng tiêu buồn mà hư việc của người, tuy hư việc của Hạng-vương mà nên công cho Trương-Tử.

Nay Bì-nhơn nghe tiếng tiêu nầy, văn-vẳn gió đưa hơi đèo-đắt, cũng tiêu tao lắm khúc đoạn trường, mà Bì-nhơn không cỡi phụng đặng thành tiên, mà cũng không bỏ trại kiếm đường mà trốn. Bì-nhơn lại thầm trách người nào thổi tiêu đó, sao chẳng để rảnh bụng đặng lo bề tranh cạnh, hầu lấn đường ưu thắng với người ta, hoặc lo học hành bút toán kỹ nghệ khoa nào, để giúp dở đồng bang lo bề tấn hóa. Vận hội xây vần, cuộc đời dời đổi, người ngày càng đông, vật ngày càng mắc, của ngày càng kém, công ngày càng xao, sao không lo, trước là cửa nhà con vợ, sau là xứ sở quê hương, lo dại lo khôn, lo còn lo mất. Thức chi cho đến đổi canh tàn đêm quạnh, còn thổi tiêu mà xúi chàng buồn rầu. Mà không biết lúc nầy có ai còn thức mà trách thiện như Bì-nhơn không, hay là họ ngủ thẳng giấc rồi, mà mình còn thức đây lập-giập.

Nguơn-Tiên

Thăng thường

3e Chức Giáo-tập hạng tư:

Nguyễn-văn-Vi, Trần-văn-Giao, Cả-tấn-Mậu, Phan-văn-Di, Trần-văn-Thinh, Huỳnh-văn-Hai, Đỗ-văn-Tố, (Cantho); Ta-thanh-Trần, (Cholon); Phạm-văn-Bửu, (Vinhlong). Phạm-văn-Nam, Lê-văn-Hương, Huỳnh-văn-Bay, (Bentre); Chung-văn-Thanh, (Thudaumot); Nguyễn-văn-Thê, Trần-văn-Rem, (Ier bureau); Trần-văn-Long, Huỳnh-văn-Giỏi, Nguyễn-Dây, (Rachgia); Tạ-văn-Hên; (Rachgia).

4e Chức Giáo-tập hạng năm:

Trần-thế-Chương, Nguyễn-văn-Phinh, Trần-quang-Vân, Phạm-văn-Tung, Mai-điểu-Chính, Trần-văn-Hiếu dit Chiếu, Phạm-văn-Biểu, (Biênhoa); Trần-văn-Tam, La-văn-Nho, Nguyễn-văn-Tam, (Travinh); Hồ-văn-Hanh, (Cantho); Lê-toàn-Ban, Dương-văn-Chiêu, (Bacliêu); Huỳnh-đình-Hiển, (Tanan); Cao-lương-Thinh, (Cholon); Lê-văn-Lộc, (Ier bureau); Nguyễn-phú-Cường, Trần-đắc-Soul, (Soctrang); Đào-khắc-Chân, Huỳnh-văn-Minh, Trương-công-Hương, (Bacliêu); Nguyễn-văn-Bổn, (Travinh). Trần-văn-Du, (Bentre); Lê-bửu-Vinh, (Biênhoa)

5e Chức Giáo-tập hạng sáu:

Trần-văn-Ngọc, Lê-toàn-Mẫn, Trần-văn-Xi, (Cholon)

6e Chức Giáo-tập hạng bảy:

Lê-văn-Đông, (Gocong); Hồ-văn-Điền, Lê-văn-Tuấn, (Soctrang); Nguyễn-văn-Phép.

∴

Vì lời nghị ngày 12 Juillet 1923, đăng thăng-thưởng kể từ 1er Juillet 1923, trong ngạch Trợ-giáo Nam-kỳ, qui-vị kể tên sau đây:

1e Chức Trợ-giáo hạng nhì:

Nguyễn-văn-Biểu, (Soctrang); Dương-văn-Ý, (Tayninh); Trần-thế-Vinh, (Bacliêu); Lê-văn-Cai, (Vinhlong); Dương-quang-Liêu, (Vinhlong); Phạm-văn-Mậu (Vinhlong).

2e Chức Trợ-giáo hạng tư:

Nau-Khmer (Châudoc); Nguyễn-văn-Xo, (Giadinh); Nguyễn-văn-Hậu, (Cantho); Trần-văn-Co, (Tânan); Nguyễn-văn-Sanh, (Mytho); Ngô-văn-Cao, (Biênhoa); Nguyễn-văn-Dương, (Tânan).

3e Chức Trợ-giáo hạng năm:

Trần-công-Xuyên, (Châudoc); Châu-văn-Thê, (Tanan); Trần-minh-Người, (Thủ-dầu-một); Giang-duy-Hi, (Châudoc); Nguyễn-văn-Vui, (Bariá); Trần-ngọc-Chấn, (Gocong); Huỳnh-văn-Khoe, (Tanan); Lê-quang-Lộc, (Bentre); Hồ-văn-Dậu, (Giadinh) Thái-văn-Tuổi, (Mytho).

4e Chức Trợ-giáo hạng sáu:

Lâm-văn-Phùn, (Cantho); Cung-văn-Bay, (Chandoc); Nguyễn-văn-Tài, (Thủ-dầu-một); Trần-minh-Trí, (Gocong); Lê-văn-Trương, (Cantho). Lê-văn-Lương, (Thudaumot); Nguyễn-văn-Dương, (Cholon); Lê-văn-Đông, (Chandoc); Lê-ngọc-Nhuận, (Mytho).

5e Chức Trợ-giáo hạng bảy:

Phan-đức Khuê, (Tânan); Nguyễn-minh-Cứ, (Sadec); Nguyễn-văn-Hưng, (Tânan); Trần-thanh-Đại, (Vinhlong); Nguyễn-văn-Cau, (Tanan); Phan-văn-Lợi, (Vinhlong); Huỳnh-văn-Đực, (Tanan); Lê-văn-Chu, (Travinh); Lê-văn-Đại, (Tanan); Lý-ngọc-Lý, (Soctrang); Hồ-văn-Di dit Quan (Tanan); Trần-văn-Thiết, (Soctrang); Hồ-văn-Huyền, (Travinh); Lê-văn-Giai, (Longxuyên); Võ-đăng-Cơ (Vinhlong); Nguyễn-văn-Hữu, (Tayninh); Cao-văn-Qui, (Gocong); Nguyễn-huỳnh-Mai, (Gocong); Nguyễn-văn-Hồng, (Gocong); Trương-văn-Hà, (Cholon); Võ-văn-Cầu, (Giadinh); Văn-văn-Giác, (Chandoc); Phan-văn-Khuê, (Cantho); Phan-văn-Đực, (Tayninh); Nguyễn-văn-Tư, (Giadinh); Lê-chí-Xuân, (Sadec); Trần-văn-Cô, (Tayninh); Nguyễn-hữu-Lâm, (Cholon); Nguyễn-ngọc-Thường, (Chandoc); Nguyễn-khắc-Thanh, (Tanan).

Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74)
tặng cho Kho Sách Xưa của Quán Ven Đường.

HỘI NHÀ MÁY XAY LÚA VIỄN-ĐÔNG

(Rizeries d'Extrême-Orient)

HỘI NẶT DANH VỐN HÚN 25 TRIỆU QUAN TIỀN LANGSA ĐỀU ĐÓNG TẤT SỐ

Ở TẠI SAIGON, ĐƯỜNG BELGIQUE, MÔN BÀI SỐ 15. — NHÀ MÁY XAY VÀ KHO TRỮ Ở TẠI CHOLON

CÓ PHÒNG VIỆC RIÊNG LO VỀ CHUYỆN LÚA

MUA LÚA VÀ LÃNH BÁN LÚA — GIÚM TIỀN LÚA VÀ THẾ LÚA — LÃNH LÚA GỞI KHO

TRƯỚC KHI BÁN LÚA xin hỏi bổn hiệu; nếu vị điền-chủ nào mắc đi không đặng thì viết thơ cho bổn hiệu sẽ đến viếng mà bàn luận. — MUỐN HỎI CHI THÌ BỔN HIỆU SẴN LONG CẮT NGHĨA CHO HẾT.

Phòng việc: *ở tại đường Belgique, môn bài số 15*

CÓ ĐẶT HÃNG NGÁNH TẠI CẦNTHƠ và có lập chành mua lúa nơi các chỗ thị-tứ.

Bạn làm văn người đọc báo

Nghề viết báo, làm văn, tôi nghĩ cho là một nghề có giá-trị, có ảnh-hưởng cho sự tiến-hóa của quốc-dân. Thế mà ghe phen tôi nghe chư-vị khán-quan lắm người thường hay than rằng: « *mấy ông viết nhựt-trình nói xàm không ích gì cho thời-thế: làu làu nói ăn đàm tiệc kia đàm tiệc nọ, lại còn khen người dài ăn, làm cho choán bao xem nhàm.* »

Như vậy tờ báo còn danh-giá chi đâu! Nhưng mà ta cũng chớ vội buồn: Trong đó thế cũng có một vài bài như vậy nên người mới trách. Ấy là « *một con sâu làm rầu nồi canh* » đó!

Cái trách-nhậm của người viết báo quan-trọng lắm, vậy thì tư-cách của nhà trước-thuật phải làm làm sao cho xứng đáng với cái trách-nhậm của mình. Ông Pau Bourget là một nhà đại tư-tưởng Pháp có nói rằng: « *Người tài là người vừa có dòng giống tốt, lại vừa được thêm cái học-thức cao... Nhơn-tài trong một nước không phải cốt ở sự học, nhưng mà cốt ở phong-tục...* »

Tư-tưởng ấy đúng lý lắm. Thiết tưởng nhà làm văn có lịch-duyệt, có quan sát, có học-vấn, có tài-năng cũng chưa đặng gọi là đủ, còn phải có lương-tâm, có đức-hạnh nữa. Văn-chương là một vật đáng quí, đáng trọng, nên người làm văn lúc nào cũng phải giữ một cái tôn-chỉ rất cao-thượng không hề quên. Ấy khi ta cầm bút viết một câu văn, thời ta hãy tự hỏi rằng văn-chương đối với xã-hội có thế-lực gì hay không? Những điều ta sẽ công-bố cho đồng-bào đây có *ích-lợi* hay không, có quan-hệ đến nhân-tâm thế đạo không? Như thế thì mới đáng gọi là một nhà văn-sĩ mà đời có thể cậy nhờ.

Vả lại văn-chương là tinh-thần của một nước: vậy thì cái trách-nhậm của nhà làm văn lớn là dường bao.

Than ôi! văn-chương há phải là một việc tầm-thường dung-dị mà những kẻ học sơ tri ẹp cũng có thể bình luận được sao!

Đó là giá-trị của văn-chương, còn ảnh-hưởng của văn-chương, thì ta thử đọc một đoạn văn sầu não thì trong lòng ta tự nhiên tơ chia từ đoạn, giọt lụy khôn cầm, còn ta đọc đến một bài văn hùng hào khí-tượng thì ta tưởng tượng như ta đã vào nơi suối nhược non bồng mà tiêu thoát trong vòng tục lụy. Thế thì văn-chương có cái ảnh-hưởng rất lớn trong trí ta vậy.

Ta nghĩ lại không gì làm cho vui thú bằng văn-chương mà cũng không gì làm cho trư sầu mê-mẩn bằng văn-chương.

Có lý nào người chấp bút quyền ngôn lộ há chẳng giữ lấy giá-trị văn-chương, mà liệt vơ quàng cho người xem chán ngán. Duy có vầy: mấy bài tặng bài hạ, tin vui tin buồn là sự thường tình của người hơi đâu mà chấp nhứt!

Vả lại nhà viết báo cốt để ý lo cho đồng-bào tấn hóa lâu tỏ cho Nhà-nước những đại vọng ước yêu-cầu của quốc-dân. Thế mà các Ngài không nghĩ đến cái Nghĩa-vụ tối cao kia, há có phải là người làm báo đâu!

Vậy các ngài đặng no ấm, sung sướng, lên xe xuống ngựa, là nhờ ai đó vậy? Có phải là nhờ bọn « dân hèn » yếu đây chăng?

Vậy thì các ngài cũng nên đem cái mảnh tình nhiệt thành mà đối với quốc-dân, là người một « *nòi một giống* » cùng các ngài mà còn chơi-vơi chốn làng quê xốt đó mới đặng chớ.

Kìa nhà xiêu vách rã lạnh cật đói lòng, mà các ngài không nghe những đọng khóc lời than của dân nghèo dìu-rến đó sao?

Vậy nhưng các cái vấn-đề khai hóa công ích của các ngài thuở nay thường phô-trương trên báo-chương đó chẳng là giả dối hay sao?

CÙNG CÁC BẠN ĐỌC BÁO — Thưa các bạn đọc báo, có lẽ qui ông cũng hiểu rằng trong cái thời-đại nầy chỉ có ba cái lợi-khí là HỌC-ĐƯỜNG, DIỄN-THUYẾT, và BÁO-CHƯƠNG, đứng đặng truyền bá học-thuật tư-tưởng mới lạ. Thế thì báo-chương cũng dự đặng một phần lớn-lao trong sự tiến hóa của một dân-tộc vậy.

Há chẳng phải nhờ BÁO-CHƯƠNG mà nước Pháp nay mới có quyền TỰ-DO, rứt bỏ đặng quân-quyền đó sao?

Thế-lực của báo-chương không gì địch nổi. Trong cái thế-lực ấy các bạn đọc báo có một phần rất to tác thật, vì cũng nhờ « nhiều tay vỗ nên bộp. »

Có một điều nầy xin qui ông để vào trí: Qui ông đã biết cái quan-hệ, cái giá-trị của tờ báo (tôi mong ước cho qui ông biết lấy) thì qui ông cũng khá tự-hỏi lấy mình khi xếp tờ báo lại, rằng « MÌNH ĐÃ ĐỌC RỒI MẤY BÀI TRONG TỜ BÁO MÀ MÌNH CÓ CHÚT CẢM-TÌNH CHI CHĂNG? CÓ THẤU-HIỂU CÁI NGỤ-Ý CỦA NGƯỜI VIẾT BÀI NẦY CHĂNG? »

Nếu các bạn đọc báo mà hay ưa kiếm xem mấy chồ nhân-đàm, thời-sự, hoặc lấy sự đọc báo làm một cách giải-buồn thì có lợi ích chi đâu (*Tôi nói đây là nói về mấy tờ báo mà người ta cho là «có giá-trị»*.)

Vậy tôi có mấy lời chơn thật xin tỏ cùng các bạn viết-báo và các bạn đọc báo: CHÚNG TA Ở ĐỜI CỨ LẤY ĐỀU CÔNG-ÍCH LÀM ĐẦU, CHỚ LẤY CẦU « *phận ai nấy lo,— hơi nào lo cho người...* ». TƯ-TƯỞNG ĐÓ LÀ TƯ-TƯỞNG HÈN-THẤP KHÔNG ĐÚNG CHI ĐẶNG. Xin nhớ câu của một nhà đại thi-hào La-tinh là Térence tiên-sinh nói rằng: « TÔI LÀ NGƯỜI MÀ KHÔNG CÓ ĐỀU GÌ CAN-DỰ ĐẾN NGƯỜI MÀ TÔI KHÔNG NGHĨ ĐẾN BAO GIỜ. »

Qui ông ôi!

Ta chớ khá đem vào lòng hai chữ TƯ-LỢI phá hại kia, vì bấy lâu nay việc thiên-hạ mười phần hỏng chín cũng vì cái « *nước Tư-lợi* » nó làm cho nguội-lạnh lòng người, có khi nó lại mờ tối Lương-tâm ta nữa!.... Tôi còn nhớ một câu nầy của quan Thủ-tướng Raymond Poincaré nói ở Hạ-nghị-viện ngày 24 Octobre 1890:

« Người ta thường để lầm rằng mấy đều tư-lợi là hiệp với những việc công-ích cho nước-nhà. »

Xin qui ông vui lòng ghi cho.

Nguơn-hanh Ng.-tấn-Trinh.

CÁCH NGÔN TÒNG TẬP

Cái linh-hồn của chúng ta ví như một cái vườn kia dầy những chông gai; người làm vườn mà nhổ rễ mấy cây-cỏ phá hại ấy và đem những hoa tốt hay là cây trái hữu-ích lại trồng, tức là cái trí khôn của ta nó dùm bọc lấy cái ngòi vật-dục hư hại của ta và nó luyện tập cho sự giục-giã của ta bớt sức mạnh đi.

Người làm vườn đi vắn trong vài năm thì gai-gốc trở lại « mọc-dầy »: Cũng thế, nếu cái tính muốn của ta hằng ngày không coi chừng sự giục-giã và đều ham-hố của ta, thì ta trở nên cái « *miếng mồi* » của lắm ngòi vật-dục dữ-tợn vậy.

Nguyễn-tấn-Trinh lược dịch.

Hội Thể-tháo Sadec tiễn hành quan Chủ-tỉnh

Hôm chiều thứ sáu, 27 Juillet, Hội Thể-tháo Annam tại Sadec có lập đại-tiệc đặng tiễn hành quan Tham-Biện Klein, đắc lịnh dời đi trấn nhậm tỉnh Hà-tiên. Tiệc bày tại nơi nhà Hội-quán, trong ngoài chưn dọn trang-hoàng, bực hở bông hoa, vừa lịch sự lại có chiu nghiêm nghị. Nội tiệc có hơn 80 người, đều là các bực thân hào và viên quan trong tỉnh, cả thảy đều có chưn hội-viên. Bên qui quan, thì có quan Tham-biện Klein và phu-nhơn, quan Tham-biện Guidicelli là quan chủ-tỉnh mới và quan Phó-tham-Biện Alérini.

Đúng 7 giờ 45 phút, các qui-quan đồng đi xe-hơi đến, thì ông Chánh Hội-trưởng là quan Lương-y Nguyễn-Bình nghinh tiếp vào, kế bọn nhạc của Hội đánh bản Marseillaise chào mừng. Đoàn ông Hội-trưởng trình diện các viên quan Annam rồi mời nhập tiệc. Đến 10 giờ rưởi mãn tiệc, rượu Champagne vừa rót xong, thì ông Hội-trưởng đứng dậy đọc một bài diễn-văn, bằng tiếng Langsa, lời đặt để rất lý thú. Đại khái ngài nói rằng: Nếu ngày nay, tỉnh Sadec có hạnh phúc mà cất được một cái nhà Hội-quán xinh đẹp, để cho bạn đồng-bang có chỗ tới lui giải muộn, hoặc khi đánh trái-lăng, hoặc khi tập thể-tháo, khi xem sách, lúc luận đàm, thì cũng nhờ ơn quan Chủ-tỉnh Klein có lòng chiếu cố, giúp đỡ hội lúc ban sơ, nông trang những bực nhiệt tâm khởi xướng cuộc lập nhà Hội-quán, mới đắt thành như vậy. Ông Hội-trưởng lại thừa dịp ấy, mà cám ơn các Hội-viên có lòng đại-độ, tận tâm giúp ngài lập thành nhà Hội-quán Sadec. Rốt lại ngài chúc cho quan Chủ-tỉnh Klein và phu-nhơn thượng lộ bình an, đầy đường sao phước và chúc cho quan tân Chủ-tỉnh Guidicelli phước thọ khương-ninh, lại cầu xin quan tân Chủ-tỉnh rộng lòng hạ cố đến hội Thể-tháo Sadec.

Ông Hội-trưởng đọc bài diễn-văn rồi, liền xin phép các qui quan cho quan Đốc-phủ Khoa, thay mặt cho các hàng viên quan Annam trong tỉnh và quan Hội-đồng quản-hạt Nguyễn-tấn-Dược, thay mặt cho bá-tánh mà chúc cho quan Tham-Biện Klein đắc lộ phước tinh và mừng cho quan Tham-Biện Guidicelli tăng long phước thọ.

Các qui quan đều tỏ lời cảm mến, và khen tặng bạn đồng-bang tỉnh Sadec có lòng bác ái, trọng nghĩa, khinh tài, nên tuy tỉnh không giàu như đâu đâu, mà lập được một cuộc đồ sộ như nhà Hội-thể-tháo Sadec vậy, là một cơ sở rất qui báu.

Mãn tiệc, các qui quan xin kiếu, thì các Hội-viên đồng đưa ra tận xe, mới từ giã.

DÔNG PHÁP THỜI SỰ

GIÁ BẠC

Kho Nhà-nước	8.f.50
Ngân-hàng Đông-Pháp	8 55
Ngân-hàng Hongkong-Shanghai	8 55
Ngân-hàng Chartered	8 55
Sté de Gérance de la Banque Industrielle de Chine	8 55

GIÁ LÚA

Lúa chở đến nhà-máy Cholon (mất bao) mỗi tạ 100 kilos, là:

Vinhlong	4 $ 90	tới	4 $ 90
Gocong	5 05	»	5 10
Baixau	4 95	»	5 05
Baclieu	5 05	»	5 10
Giá thường bực trung	4 45	»	5 04

Thượng tiến con rùa.

Quang Bang-tri ở cù lao Lý-sơn (cù lao Ré) có đem về tỉnh một con rùa lớn bằng cái thúng lớn, cân nặng hơn bốn chục kilos, lưng nó có vân sắc như đầu-mồi vậy. Ngày 23 tháng năm nầy quan tỉnh đã sai một thầy đội đóng củi điệu con rùa ấy về Kinh để dưng lên Hoàng-thượng.

Ngày mở Hội-chợ

HANOI. — Cuộc Hội-chợ lần thứ năm sẽ mở ra từ ngày 2 đến ngày 16 Décembre tới đây.

* *

Nơi Thượng-nghị-viện

« Bàn hội thường-xuyên » (Commission) của Thượng-nghị-viện mới nhóm hôm 27 Juillet có quan quyền Toàn-quyền Baudoin chủ-toạ, đặng xem xét những việc sau nầy:

1) — Nào nghị-định cho phép ông Trần-văn-Đôn xuất-bản tại Saigon một tờ Tạp-chí viết bằng chữ quốc-ngữ, mỗi tuần ra một lần. Tờ Tạp-chí ấy sẽ lấy hiệu là « *Khoa-học Tạp-chí* » (Revue scientifique).

2) — Đơn xin phép để những bài viết bằng quốc-văn vào tập tùng-báo của hội Ái-hữu trường Đại-học Hanoi.

3) — Nào nghị-định về việc tăng tiền học ở trường Đại-tập Hanoi (Lycée de Hanoi).

4) — Nào nghị-định tính lập ở Đông-pháp một trường cao-đẳng dạy rông khoa văn-chương.

5) — Việc giao hai miếng đất ở Dalat về phần Thuộc-địa. — khi trước vốn của tỉnh Sadec và Longxuyên.

6) — Tờ trình của ông Quản-lý sở Tài-chánh về việc giảm bớt nợ cho ông Denis Thư-ký sở Vô-tuyến-điện (Saigon).

7) — Nào nghị-định tính tiền thuế về việc nhượng lại những giấy tờ có thể mua bán đặng.

8) — Tờ giao-kèo của hãng làm tiền về việc đúc su.

9) — Đơn của hãng đúc tiền ở Paris xin bồi bớt tiền phạt mà hãng đó đã bị.

10) — Nào nghị-định về việc đem mấy ký tiền thâu là 1.227.900 $ 00 vào sổ thâu-xuất chung của Đông-pháp (sổ 1923).

11) — Nào nghị-định chuẩn cho dở một số tiền phụ « dưỡng liêm » cho mấy người lính tuần-thành khi trước, đã hữu-trí (lấy sổ thâu-xuất chung của Đông-pháp).

12) — Việc mua 25.000 đà sắt cho sở xe-lửa phía Nam.

TRỒNG RĂNG

QUAN LƯƠNG Y CUNAUD

Ở đường Chasseloup Laubat số nhà 15

Nhổ răng một cách rất êm ái.

Trồng răng bằng sành và răng vàng.

LỜI RAO CẦN KÍP

Chư Nghiệp-chủ và chư Thương-gia, mỗi khi muốn mua đồ hay là bồ hàng, đừng ái ngại chi hết, hãy đến tại hãng ông BOY LANDRY môn bài số 17 đường Bd Bonnard, bên hông rạp hát tây thì chư tôn sẽ thấy hãng có trữ nào là rượu chác dủ thứ, đồ gia vị và thuốc điếu hiệu Jon.

Nếu chư tôn không có dịp đến viếng hãng chúng tôi thì xin viết thơ, hoặc chữ tây hay là chữ quốc-ngữ cũng đặng mà xin cuốn *ca-ta-lô* có kể các món hàng hóa và giá cả thì hãng gởi cho liền.

Bạn hát xiệt Việt-Nam

Bạn hát xiệt nầy vốn của ông Tạ-duy-Hiên, người Bắc-Kỳ soạn lập, đã hát khắp Trung Bắc rồi, nay vô hát tại Saigon. Hôm trước định ngày thứ ba 31 Juillet 1923 khởi hát, mà nhơn vì lòng nầy trời mưa dầm nên dình lại qua ngày thứ bảy 4 Août 1923 mới khởi hát tại trước chợ mới Saigon.

Mẹ-cú, con-tiên

Bá-hạc khách-Lầu, tục kêu nhà ngủ ông-cọp ở ngan Trường-tiền cù đường Pellerin, môn bài số 102 và 104.

Mới nghánh-lập thêm một sở khách phòng cũng trong đường ấy; phòng đã rộng, mát, sạch; tủ, bàn, ghế, giường và mùng nệm tinh-khiết, có chỗ tắm chỗ tiểu dùng máy nước rưới rửa, lại có nhà bếp phòng boy riêng theo mỗi căn; rất tốt đẹp hơn sở phòng chánh; thật nên yên-tịnh, chẳng ồn-ào, không tạp-nạp như các nơi khác, qui khách đã có đến rồi cũng đủ biết, vì bổn hiệu không vụ lợi thái-quá, để chỗ khách-phòng lấy làm chỗ hi-phòng, làm cho khách lỡ chơn tạm trú ấy ngại đêm hôm ồn-tạp không ngơi-nghỉ được.

Sở khách-phòng nghánh nầy nếu khách viễn phương muốn đến Saigon chơi lâu ngày hoặc ở dưỡng bịnh, cũng tiện vì rộng lớn lại có chỗ cho kẻ phục sự ở ăn nấu nướng được.

Kính cáo Lục-châu tường tất

Chủ-nhơn

Huỳnh-đình-Điền, cẩn khải

Thơ dầu săn dầu lửa

Hỡi bớ anh em chúng bạn ơi,
Mua dầu nầy thiệt rẻ thì thôi,
Hãng nầy hiệu Ách-xô-va-tép,
Trữ tại Saigon bán khắp nơi.

HÀNG MỚI QUA

BẪY CHUỘT

(Thứ bẫy nầy nhạy lắm, hễ có chuột lại ăn thì nó đập chết tức thì; mười con không sẩy một).

Thứ bẫy bằng sắt một cái.	0 $ 60
Thứ bẫy bằng cây một cái.	0 40
Thứ bẫy gài chuột nhỏ.	0 15
Réchaud à alcool 1 cái.	0 80
Canne de voyage en campagne một cây.	0 60
Canne de promenade poignée corne 1 cây.	0 80
Đồng-hồ-ré hiệu Allemand, ré 7 lần, kiêm chỉ giờ bằng radium, đêm tối ngó thấy. một cái.	4 50
Khuôn để hình chụp 6 Postale(celluloïd) một cái.	0 30

Và nhiều thứ khác rất đẹp.

Mền nhiều thứ tốt, giá từ 2 $ 50 tới 10 $ 50; Drap de lit, taie d'oreiller, áo cho con nít nhỏ 2. 3 tuổi bằng laine, kiểu tốt lắm (Burnous) một cái 4 $ 00.

(Mua sỉ có giá riêng).

NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN
73 Bd. de la Somme
SAIGON

TRĂM NĂM KHÔNG PHAI

NHÀ HỌA CHÂN DUNG

NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN

Số 73, Boulevard de la Somme

(NGANG GARE XE LỬA GIỮA CHỢ CŨ)

SAIGON

Thợ vẽ tiệm nầy đã có bằng, cấp tối nghiệp nơi trường xảo nghệ, và được 3 cái bằng-cấp Đấu-xảo Hànội; mới năm rồi dự cuộc Đấu-xảo thành Marseille lại được thưởng bằng cấp và Médaille rất xứng đáng. Hình vẽ thiệt tình xảo và để trăm năm không phai.

Chư qui vị muốn vẽ xin gởi hình chụp đến hoặc viết thơ hỏi, tiệm nầy sẽ gởi cho một tờ cáo bạch có biên rõ thước tất giá cả và cắt nghĩa phân minh.

LỜI RAO

Vì đã đến kỳ rã công-ty « *Hôtel du Mékong kêu là Cửu-long-giang Khách-sạn* » là một cái nhà hàng bán rượu lẻ và phòng-ngủ ở tại góc đường d'Espagne và Roland Garros tại chợ chánh Saigon, cho nên trong Công-ty định bán nhà buôn ấy.

Vậy ai có muốn mua nhà buôn ấy, xin mau mau đến mà thương-nghị, kể từ ngày nay cho đến ngày 31 Août 1923.

Lương-văn-Thân & Cie

MỘT NẮNG NHA-TRÒ

GIÁ: 0 $ 10

Truyện nầy mới in rồi, sự tích hay lắm, xem rất thú vị.

(Một cuốn trọn sự tích)

GIÁ: 0 $ 10

Truyện nầy tại nhà NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN n° 73 Boulevard de la Somme Saigon có bán sỉ.

Cũng có gởi bán tại nhà in J. Viết và các nhà bán sách ở Lục-châu.

ANCIENNE MAISON PHÚ-TOÀN

ĐÓNG GIÀY TÂY VÀ ANNAM

LÊ-VĂN-BỀN

CHỤP HÌNH VÀ RỌI HÌNH RA LỚN

— SAIGON —

17-19, rue Amiral Courbet (Halles Centrales)

MỚI RA ĐỜI

Một cái nhà-hàng hiệu Kiến-Thành ở đường Jardins số 35 Cholon có bán sỉ và bán lẻ, giá thiệt rẻ, đủ đồ tạp vật, đồ dương hóa, rượu tây v. v.

Kính mời chư quân tử đến mua kẻo uổng không mấy khi gặp giá rẻ.

HÃNG CHÁNH BÊN HUÊ-KỲ HIỆU:

ASSOCIATED OIL COMPANY OF CALIFORNIA. E. U. A.

Hãng: ASSOCIATED OIL COMPANY OF INDO-CHINA L^TD làm Đại-lý toàn cỏi Đông-Pháp, môn bài số 34 đường Lefèbvre Saigon.

Đánh dây thép để: Associated Saigon — Dầu sáng hiệu DROC — Dây thép nói số 62

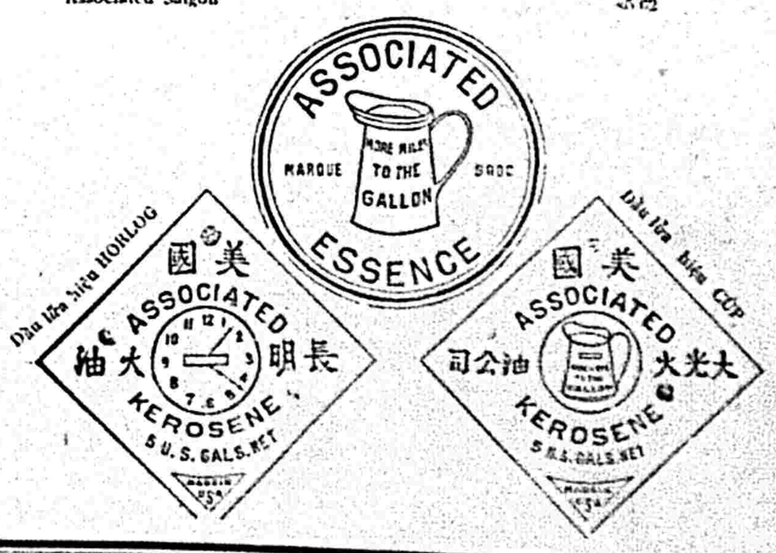

Lời rao

Cho những chư vị ưa hút thuốc hiệu JOB HAVANE đặng rõ, kể từ ngày 15 Avril sắp dần mỗi bao thuốc có để một tấm giấy gọi là prime nếu ai có phần phước đặng tấm prime ấy thì lại tại hãng ông BOY LANDRY ở đường Boulevard Bonnard môn bài số 19 mà lãnh một cái đồng hồ vàng đáng giá một trăm mấy chục đồng.

Vậy qui khách có hút thuốc hiệu nầy mỗi khi xé ra mà hút thì phải coi chừng cho kỹ.

Nay rồi.

TAN TAN HIỆP THÀNH

Nhãn hiệu có cầu chứng tại Tòa

Ở tại đường Viénot số 40 ngan chợ Saigon mới.

Marque déposée

HUỲNH-VĂN-NHUNG, kế-nghiệp.

Làm và bán đồ nữ trang theo kiểu kiểm thời, làm đã mau mà lại khéo, lại có làm ô ăn trầu có chưng bằng đồng xi ni-kên (Nickelé), qui-khách ở Lục-châu nếu cần dùng đồ làm tại tiệm tôi, xin viết thơ thương nghị.

Đồ làm rồi sẽ gởi lập tức Contre-Remboursement, nghĩa là đem tiền đến đòngcho nhà thơ mà lấy đồ.

HUỲNH-VĂN-NHUNG, cẩn bạch.

HOTEL D'ANNAM

NAM-VIỆT KHÁCH-LẦU

N° 72 & 80, BOULEVARD CHARNER,—10, QUAI LE MYRE DE VILERS

Đường Kinh-lấp, đường Carabelli và đường mé-sông Le Myre de Vilers, SAIGON

HUỲNH-HUỆ-KÝ, Chủ tiệm

Kính cùng Qui-khách rõ, tôi dọn một tiệm ngủ hiệu là HÔTEL d'ANNAM *(Nam-Việt Khách-Lầu)* phòng rộng mát và sạch sẽ lắm, cũng có dọn phòng ở từng dưới đất được cận tiện Qui-khách, xin Qui-khách thừa dịp đi Saigon đến tiệm tôi mà nghỉ lấy làm thong thả lắm.

Lại tôi mới mở thêm một giãi phòng ngành rất mát mẻ tại đường mé sông Le Myre de Vilers, lối trước ga xe lửa nhỏ, nhà số 10 Saigon

HUỲNH-HUỆ-KÝ, Cẩn khải.

Sté anonyme Trung-Huê, Manufacture Cochinchinoise de Tabacs, Cigares et Cigarettes

Quai de Belgique, n° 217 à 224, Saigon

(Nam-kỳ Trung-Huê yên thảo hữu hạng Công-ty)

煙香哮鷹

Thuốc điếu hiệu CON Ó mỗi gói 20 điếu.

Thứ thuốc nầy vấn lớn và diệu ngon dượm, mỗi điếu hút đặng lâu hơn các thứ thuốc khác

煙香哮竹

Thuốc điếu hiệu LÁ TRE mỗi gói 20 điếu.

Thứ thuốc nầy trí danh đã lâu rồi ai ai cũng biết, thiệt là ngon gắt, nhiều người ưa thuốc thiệt ngon thì dùng thứ nầy làm sao cũng vừa ý.

煙香哮星

Thuốc điếu hiệu ngôi SAO mỗi gói 20 điếu.

Thứ thuốc nầy nhẹ thơm, hút rồi miệng còn thơm, thường hút nó thì hàm răng đặng chắc, không khô cổ, và hút hết điếu thuốc rồi mà mấy đầu ngón tay hãy còn thơm dư, mấy ông không ưa thuốc gắt thì dùng thứ nầy rất hạp.

Chư quân muốn ngồi xem mỹ-nhơn ảnh cùng là nảm sáng danh sơn kinh vậy nhâm diệp may xin chớ bỏ qua rất uổng.

Nguyên vì bổn Công-ty chẳng tiếc số tiền trọng phí rước thợ danh họa bên Thượng-hải sang qua vẽ tượng mỹ nhơn và tranh sơn thuỷ, mỗi bức đều có đính nguyệt phẩu niên hiệu lịch tâu và lịch tây, vài bữa đây sẽ ra rất nhiều, nhưng mà không phải bán, bổn Công-ty định sách tặn cho chư quân như vầy:

Ai có đủ 20 cái bao thuốc Ngôi-sao thì đổi đặng 1 bức mỹ nhơn và lịch.

Ai có đủ 25 cái bao thuốc Cây-tre thì đổi đặng 1 tấm sơn thủy và lịch.

Ai có đủ 20 cái bao thuốc Con-ó thì đổi đặng 1 tấm hình và lịch hoặc mỹ nhơn hoặc sơn thủy.

Như ai có ba thứ đủ 30 cái cũng đổi đặng 1 tấm hình và lịch hoặc mỹ-nhơn hoặc sơn thủy.

CHỖ ĐỔI HÌNH VÀ LỊCH :

Cholon.— Lương-phước-Sanh, Rue des Marins, n° 226.

Cholon.— Châu-kỳ-Lan, Rue Cândột, n° 66.

Vậy ai có bao thuốc không mà nhãn hiệu của hãng nầy tại mau đem đến mấy hãng đã nói trên đây mà đổi thì đặng liền chẳng sai.

TIỆM ĐÓNG XE

Sửa xe và bán đồ phụ tùng

đường Luro môn bài 99 và 101

(Đất-hộ) Saigon

TRẦN-VĂN-HIỆP, chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu qui khách đặng rõ : Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là xe mui, xe hai bánh, xe kiến, xe kéo và cũng có bán các thứ xe củ sửa lại chắc chắn; có bán đèn xe đủ kiểu, bánh xe cao-su bằng cây giá tị bên tây chở lại, cao-su đặt dễ thay trong bánh, kiến đèn tây, đồ bắt kế xe độc chiếc và xe song mà bằng da trâu may rất khéo và chắc, có bán yên cởi, chuông đạp hơi tiến, bình dầu thắp đèn khí đá theo xe. Sơn xe.— và sửa xe.

Cúi xin qui khách có dịp đến Đất-hộ xin ghé lại tiệm tôi một khi trước coi công cuộc của tôi làm, sau có cần dùng món chi đa thiểu mua giúp làm ngôi, thì tôi rất cảm ơn hạ cố. Còn chư qui khách ở xa muốn gởi thơ hỏi thăm món chi cùng giá cả tôi sẵn lòng hầu đáp.

Chủ-nhơn cẩn khải.

PHẢI NGỪA THUỐC GIẢ

Kính lời tỏ với Lục-Châu Chư-Tôn được rõ, những các thứ thuốc Cao. Đơn-Huờn-Tán của bổn Đường đều là thuốc của ông Lương-Y Vi-Tề-Sanh bổn thân ra công chọn lựa các thứ Thánh-Dược nơi mấy Danh-San mà chế luyện cho tận thiện tận mỹ, rồi mới đem ra mà cứu chúng giúp đời, dùng hình ông Phật mà làm ký hiệu.

Xưa nay cứu sống mạng người lấy số ngàn muôn mà kể, khắp cả Hoàn-Cầu đều xưng danh tụng đức, thiệt bổn Đường mừng chẳng xiết chi.

Chẳng dè mới đây lại có kẻ gian nó giục đồ tư lợi, chẳng kể tôn nhơn nên nó dùng các thứ thuốc rất xấu hèn mà chế ra thứ Cao-Đơn-Huờn-Tán rồi nó đề hiệu là... Tiên-Đường gì đó v.v rồi nó nhái theo kiểu của bổn Đường mà làm những bao, những hộp, những ve, giống tựa tựa như của bổn Đường vậy mà gởi bán các nơi, song hãy xem cho kỹ thì ắt biết giả chơn.

Vậy từ đây, nếu Chư-Tôn có mua thuốc của bổn Đường thì phải nhìn cho kỹ chữ hiệu Nhị-Thiên-Đường và hình ông Phật-Mập thì mới khỏi lầm thuốc giả.

Cholon, Đường Canton số 33.

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG chủ-nhơn cẩn cáo.

DƯƠNG-DIỆN

DU'O'NG-DIEN

Marchand de Meubles

Rue Catinat 109-111-113

SAIGON

Tiệm tôi có bán giường đồng chơn vuôn, đồ móc nón bằng đồng ở bên Huê-kỳ mới lại.

Giường đồng, sắt, cây, theo kiểu kim-thời.

Bàn ghế, tủ kiến, đá cẩm-thạch và các thứ ghế hiệu THONET lại có tủ, bàn, ghế dành verais tampon.

DUONG-DIEN

TIỆM

HÀ-PHƯỚC-SANH

Vĩnh-Phước — Sadec

Một cửa phố trữ đủ thứ thuốc Tây Tàu thần hiệu.

Dầu thơm, giấy, viết, mực, đồ học trò dùng.

Một cửa bán xe máy và đồ phụ tùng. Rượu Tây, rượu lâu, đồ hộp và đủ đồ dùng trong đám tiệc.

Giày, nón, giếp, guốt Bắc-kỳ, nâng Bắc, hàng Tàu, lãnh may y phục Annam

Cũng có bán đủ thứ thuốc của tiệm Nhị-thiên-Đường Cholon.

Từng trên lầu có cho mướn Phòng-ngủ.

Tiệm nầy buôn bán chắc chắn và tiếp rước từ tế ; giá nới hơn các nơi.

Xin đồng-bang quang cố, tôi hết lòng dội ơn.

Nay kính mời.

Chủ-nhơn : HÀ-PHƯỚC-SANH.

NAM-HOA-PHAT

SELLERIE HARNACHEMENT

N° 150, Rue d'Espagne — SAIGON

Tiệm nầy của người Annam, có may đồ bắt kế ngựa, da tây, da dê, đủ thứ, lộp muối may nệm cho xe hơi, xe ngựa, xe kéo, và vỏ xe hơi bằng máy đèn khí, (Vulcanisation) y theo lời giao, bề chỗ củ và lại không có tính tiền.

Lãnh làm ghế nệm ngồi có ruột gà (Ressorts) lộp bằng da, nỉ, nhung, bố có bông; có làm dây nịch láng da tây theo kiểu kim thời, rất đẹp.

Tiệm nầy bán mỗi món đều giá rẻ hơn các tiệm khác.

Qui-khách trong lục châu có muốn mua hay là hỏi việc chi xin mời đến tiệm tôi thương nghị, hay là viết thơ thì tôi sẵn lòng hồi âm lập tức.

Toàn là thợ Nam-kỳ làm trong tiệm nầy.

Chủ nhân kính đốn.

PHẠM-VĂN-NGỌ.

THI-THO'

TIỆM THỢ BẠC

NGUYỄN-VĂN-ĐẠO, *Bijoutier*

ancienne Maison NGUYÊN-VAN-GIÁO

13, rue Schroeder, Saigon

Kính cáo cùng qui ông, qui bà đặng rõ : Nguyên tiệm nầy ngày trước là tiệm của Nguyễn-văn-Giáo, đã mãn phần rồi. Nay người cha là Nguyễn-văn-Đạo cũng làm đồ nữ-trang theo kiểu kiểm thời, những là: trâm, chuyền kiền, chuỗi, bông tai, nút áo, vàng đôi, kiền cẳng, neo bông, neo đặt, đồng chiếc, v. v. Đủ thứ kiểu theo kim thời cũng như ngày trước vậy. Xin qui ông, qui bà, muốn dùng món chi xin dời gót đến tiệm tôi, hay là viết thơ mà gởi cho bổn hiệu thì tôi cũng hết lòng làm theo ý. Qui ông, qui bà dùng món chi thì tôi cũng hết lòng cẩn thận mà gởi đến cho qui ông qui bà dùng.

Kính cáo

NGUYỄN-VĂN-ĐẠO

Bijoutier, 13, rue Schroeder, 13 — Saigon

IMPRIMERIE DU CENTRE

Louis MINH

76, Boulevard Bonnard, Saigon, 76.

NHÀ IN « IMPRIMERIE DU CENTRE »

CÓ ĐỦ CÁC THỨ CHỮ

TÂY, QUỐC-NGỮ, ANNAM LỚN NHỎ ĐỀU CÓ

ĐÃ IN MAU MÀ GIÁ LẠI RẺ.

TẠI ĐÂY CÓ ĐÓNG SÁCH ĐỦ KIỂU VÀ BÁN GIẤY

HÀNG NHÀ LÀM RA : GIÁ BÁN THIỆT RẺ

TANG-KHANH-LONG chúng tôi mới lập thêm một hãng tại Hanoi số nhà 152 đường Coton, chi chuyên chế các thứ hàng kể ra sau đây :

Nón Casque trắng-vàng-sâm, đủ kiểu ; Giày tây, giày hạ Annam, giếp Nhựt-bổn.

Chiếu trải salon, và cầu thang; tapis chùi chân ; rương và valises bằng da.

Ghế sích đu, ghế Thonet « chaises ».

Đờn kìn trơn, và cần, đủ kiểu; hàng bâc: xuyến, lãnh, the, lụa, vải may mùng, đồ thêu, dentelles, ba-ton (cannes).

Nón nỷ « feutres » mua tại bên tây. Và khắc các thứ con dấu bằng đồng, bằng đá, Cẩm-Thạch vân vân.

Như qui khách muốn mua thứ gì về bán, sẽ có lời nhiều thời xin dời gót ngọc lại tiệm Tang-khanh-Long số nhà 10 đường Catinat và tiệm nhánh Đông-nam-Mỹ số 90 đường Bonnard ; giá cả chúng tôi xin tính theo như ở Hanoi.

Nay kính mời

TANG-KHANH-LONG

HANỘI. — SAIGON.

ĐỒ CẦN, ĐỒ THÊU VÀ HOA-LY

Bán tại tiệm

TRẦN-QUANG-NGHIỆM

Đường Espagne, số 203 (góc chợ mới), Saigon

GIÁ RẺ :

Tiệm nầy có trữ đủ các đồ CẦN DÙNG VỀ ĐÈN KHÍ như DÂY ĐÈN BÓNG ĐÈN, QUẠT MÁY ĐIỆN, BÀN ỦI ĐIỆN vân vân và đủ các kiểu ĐÈN THẮP BẰNG DẦU SÁNG VÀ DẦU LỬA có MANG SÓNG và BÀNG TƠ LỤA BẮC-KỲ.

Bán sỉ và bán lẻ giá rẻ.

Bán sỉ và bán lẻ các thứ trà của Annam

Bán đủ các thứ hàng hóa ở ngoài Bắc

May quần-áo dài Annm, và đồ Tây

Trà mạn *ướp các thứ bông thơm.*

Trà tàu *người minh chế ra. Uống nó ngon lắm.*

Trà hột, *có thứ thiệt tốt, cũng có thứ vừa vừa.*

Trà nụ, *ướp bông thơm.*

Lá vối, nụ vối *2 thứ nầy uống nó tiêu lắm.*

Các thứ nón **Casques.**

Giày hạ *đờn ông, đờn bà.*

Dép *đờn ông, đờn bà. Và các thứ hàng hóa Bắc.*

Thợ may thiệt khéo, *may đồ dài đờn ông, đờn bà, và đồ tây đủ kiểu, xin làm theo vừa được lòng qui ông, qui bà, còn giá cả, tính phải chẳng.*

PHƯƠNG-THÁI

đường d'Espagne số nhà 151

Chủ nhơn : **NGUYỄN-THỊ-THÌN**

Kính mời

LỜI RAO CẦN KIẾP

Kính cùng Lục-châu chư qui vị đặng rõ : nhơn vì tôi mới chọn đặng một chỗ đất dùng hầm ngói gạch rất tốt nên tôi đã lập một cái lò-gạch đề hiệu là *Nam-thạnh-Phát* tại ngoài vàm Thủ-Thừa tục kêu là Vàm-cỏ mé bên (Tânan).

Lò gạch của tôi đây tuy mới lập mà làm đủ thứ ngói gạch, như là gạch tiêu, gạch thức, gạch tâu, ngói đại tiêu, ngói móc, ngói ống.

Lại tôi cũng có trữ bán vôi, ciment, các, gạch bích-ton nữa.

Kính xin chư qui vị thương tình như có cần dùng các món nói trên đây xin tới lui giao tiếp cùng tôi, tôi rất cảm ơn.

Chủ nhơn

NGUYỄN-TRUNG-CHÁNH

Làng Bình-Quới

PHÒNG TRỒNG RĂNG THIỆN NGHỆ

HIỆU LÂM-QUANG-SỈ

N° 92, Boulevard Bonnard

Ngang nhà thuốc thi (chợ mới) Saigon

LÂM-NGOC-THACH

Trên lầu N° 58, Rue d'Adran

Ngang tòa Tân-Đáo (chợ củ) Saigon

Kính cùng qui Ông, qui Bà, qui Thầy và qui Cô đặng rõ : Nguyên chúng tôi làm nghề trồng răng và bịch răng vàng có hơn tám năm dư, nên sự kỹ càng, chắc chắn và khéo léo của chúng tôi làm chẳng khác chi người Langsa, song một đều nên lưu tâm là nghề chưng mà lại ý riêng của người thợ vậy mà thôi.

LÂM-QUANG-SỈ

Kính cáo

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

33, rue de Canton, Cholon

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG DƯỢC TỬU

(Thuốc rượu Nhị-Thiên-Đường)

Thuốc rượu của tiệm Nhị-Thiên-Đường là một thứ thuốc rượu rất quí, do nơi tiệm chánh ở tại Quảng-Đông tỉnh Thành gởi lại ; diên niên trường thọ, đoạt tạo hóa chi công, xưa nay chưa có thuốc rượu nào mà bổ dưỡng nhơn thân, điều hòa huyết mạch cường tráng tinh thần cho bằng thứ rượu thuốc nầy, hễ uống nó thường thì mặt mày hồng nhuận gái trai già trẻ, bốn mùa đều dùng được, thật nó là bà bổ Thánh-dược, công hiệu như thần.

Nếu uống nó cho thường thì ắt tiêu trừ bá bịnh; tinh-thần khương kiện, định dưỡng nhơn thân; khai ký kiến-vị, máu mẻ đều đặng, nước da mịn màng, những người mà tiên thiên bất túc, hậu thiên thất điều, thì nên uống nó cho thường mà bổ dưỡng.

Đờn bà mà vàng da ốm gầy thì nên dùng nó, hoặc muốn an thai bền vững, thì uống thứ thuốc rượu nầy khỏi lo hậu hoạn.

Ấy là một thứ thuốc VỆ-SANH rất nên bổ dưỡng.

Chư tôn có mua thì hãy nhình cho kỹ cái nhãn hiệu ông PHẬT mập của hiệu NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG thì mới khỏi lầm thứ giả uống vào sanh bịnh.

Trị những các chứng kể ra sau nầy:

1.—Người còn thiếu niên mà dùng nó thì khỏi sợ Tiên thiên bất túc.

2.—Người trung niên mà uống nó thì khỏi lo bịnh hậu thất điều.

3.—Người lão niên mà uống nó thì khỏi lo bịnh khí suy huyết kiệt.

4.—Đờn bà con gái mà dùng nó thì khỏi lo về bịnh thất điều,

5.—Người văn nhơn dùng nó thì có ích về thần trí mở mang.

6.—Người thương cổ mà dùng nó thì có ích vì cần lao mà không hao mòi:

7.—Những kẻ bỏ Á-Phiện mà dùng nó thì có ích vì khôi phục nguyên hình.

8.—Người không có con mà dùng nó thì ắt nhiều con cháu lắm.

CÁCH DÙNG : Mỗi bữa trước khi ăn cơm 5 phúc đồng hồ tùy theo sức mình mà uống.

Giá tiền : Ve lớn..... 1 25 / Ve thường..... 0 [illegible]

KÝ-NGUYÊN

SỞ LÀM BÔNG HOA BẰNG CIMENT VÀ THẠCH CAO

Ở trước gare xe lửa Xóm-dầu đường Route Basse số 16 Cholon.

Kính trình cùng Qui-ông đặng hay, tôi có lập một sở bông đúc làm bằng Ciment Thạch-cao để gắn nhà đủ thứ kiểu, như Lầu-cột (chapiteaux) cửa (clef de porte) bông nóc nhà (Faitière) Lang-cang (Balustre) Lãnh (Vase) lại cũng có làm đồ để mồ, như mô-bia (Epitaphe) khuôn nắp mả đủ kiểu. Có đúc đồ bằng béton arme như là : Ống-cống từ hai tất lot long cho tới 8 tất lot long. Trụ hàng rào, trụ ranh đất, nắp đậy ống lớn nhỏ, ghế ngồi ngoài sân, ngoài vườn cũng bằng béton armé, lại có làm gạch Ciment để lót mả, gạch xây nhà bằng béton armé, bồn nuôi cá có kiến, lớn nhỏ đủ kiểu, chậu trồng cây.

Nói tắc một lời nhứt thiết món chi làm bằng ciment và béton armé đều có đủ hết. Lại tôi có lãnh đóng cất nhà, làm mả, làm hàng rào bằng Lang-cang ciment hay là song ly sắt, cửa ngõ sắt, các thứ đồ bằng sắt tôi đều có mình làm hết.

Xin Qui-ông muốn cần dùng món chi xin đến nhà thương nghị, hoặc gởi thơ thì tôi cũng hồi âm cắt nghĩa rành và cảm thạnh tình.

Nay kính

Huỳnh-văn-Sơn

Kính đốn

XIN CHIẾU CỐ

Đời thạnh trị thái bình, thì con người sanh sáng ra càng đông đảo hơn khi trước bội phần, bởi vậy tôi dòm thấy mỗi khi Saigon có hội chơi lễ, hoặc là cuộc chơi v.v. thì tôi nghiệp cho qui-khách ở lục-châu lên Saigon chơi, mà chẳng đủ khách-san nghỉ ngơi, làm sự vui thành ra buồn. Bởi vậy chúng tôi mới lập ra một Tiệm-ngủ hiệu **NAM-TRUNG KHÁCH-SẠN** *tại đường Nemesis N° 101-103 gần bên góc Tiệm cầm đồ Saigon. Phòng ở từ phía theo mặt đường đi, rộng rãi mát mẻ tư bề và gần tỉnh, lại gần các mối đường xe lửa Cholon, đường giữa, đường mé sông, và xe Biên-hòa, xe Mỹtho, rất tiện cho qui-khách khi lên xuống.*

Cúi xin qui-khách tường tình đồng-bang giúp cho chúng tôi bền vững, thì ơn ấy ghi tạc hằng ngày.

Quản-Lý :

HIỆP et THẮNG.

ĐÁNH DÂY THÉP

Để như vầy:

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

Cholon

DÂY THÉP NÓI

Số 658

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

38, Rue de Canton, 38, — CHOLON

CÓ BÁN CÁC THỨ THUỐC CAO ĐƠN HƯỜN TÁN RẤT THẦN HIỆU NHƯ SAU NÀY:

1. — Sâm-nhung-bổ nguơn-vệ-sanh-hườn Hộp kiểu 1 hườn lớn giá. . . . . 1$00
Hộp kiểu 2 hườn lớn giá. . . 1 00
Hộp kiểu 4 hườn nhỏ 1 20
Hộp cây 2 hườn giá là. 0 60
Hộp cây 4 hườn 1 20
2.— Phụ-khoa-kim-phụng-hườn mỗi hộp giá là. 1 00
3.— Thần-hiệu phát-lãnh-hườn mỗi gói giá là. 0 16
4.— Khai vị bánh cam-tích mỗi gói giá là 0 10
5.— Vạn-ứng-nhị-thiên-đầu mỗi ve giá là. 0 26
6.— Nhi-khoa căn cơ tán mỗi gói giá là. 0 25
7.— Vạn-ứng-hóa-đàm-chỉ-khái-tán mỗi gói giá là... . . . . 0 15
8. — Thần-hiệu-nhan-dược-thủy mỗi lon giá. 1 00
Ve nhỏ 0 30
9.— Sưu-độc-linh-dược mỗi ve thuốc nước và hu n giá là. . 3 00
10. — Bạch-trược-cao mỗi thố giá là. . . . . 0$60
11.— Tế-sanh-dược-thủy mỗi ve giá là. 0 10
Mười ve giá là. 0 90
12. — Sát - nha - hương - phấn (Thuốc bột để đánh răng) giá mỗi thố. 0 30
13. — Dưỡng-tâm-ninh-thần-hườn: Hộp giấy 6 hườn giá. . 6 00
Hộp cây mun 6 hườn giá. 1 00
14. —Sâm-nhung-bổ-thận-hườn: Hộp giấy 6 hườn giá 0 60
Hộp cây mun 6 hườn giá. . . 1 00
15.— Trân-châu-phấn mỗi thố giá là 0 35
16.— Tây-thi-lộ mỗi ve giá là. . 0 50
17.— Phì-phật-phát-lãnh-hườn mỗi ve giá 0 10
Mười hai ve . . . . . [illegible]
18.—Bổ-phế-chỉ-khái-hườn mỗi gói , ... 0 10
mỗi hộp giá là. 0 90
19.—Vạn-ứng-như-phật-trà mỗi gói giá là. . . . . 0$06
Mỗi hộp mười gói giá 0 55
20.— Bạt-độc-dược-cao mỗi thố giá là. 0 30
21.— Nhị-thiên-cao mỗi thố giá là. 0 80
22.— Tiêu-thực-hườn mỗi hộp giá là. 0 50
23.— Thanh-tạng-hườn mỗi ve giá là 0 10
24.— Sanh-phát - bá - thảo - giu (dầu xức tóc) mỗi ve giá 0 30
25.— Tiêng-dược-cao (thuốc xức lát) mỗi thố giá là 0 20
26. — Phong - thấp - cao - dược (thuốc dán tức) mỗi bao một miếng giá 0 20
27.— Kim-sắc-bổ-hườn mỗi ve giá là. 2 00
[illegible]
khạp giá là 0 12
29.— Ngoại-khoa - bạch-thọ-giu ve lớn. 1 40
Ve trung 0.40 ve nhỏ giá là. . 0 25
30.— Vạn-ứng-phát-dược ve lớn 0$10
ve trung 0 10
gói nhỏ giá. 0 05
31.— Lục-vị-địa-hoàn hườn mỗi hộp giá là 0 30
32.— Tri-ba-bát-vị - hườn mỗi hộp giá là. 0 30
33.— Phụ-quế bát-vị-hườn mỗi hộp giá là. 0 40
34.— Dầu dận khẩu ve lớn giá là. 0 40
Ve nhỏ giá là 0 10
35— Ngoại-khoa-trừ-độc - thủy mỗi ve giá là 0 20
36. — Châu-phách-sanh-cơ- tán (thuốc rắt ghẻ) mỗi ve. . . . 0 20
37.— Nha - thống - dược - thủy (thuốc đau răng) mỗi ve... . 0 20
38. — Trật-đã- hườn (thuốc bị [illegible] tức và té cây) mỗi hộp hườn giá là. 0 50
39.— Ngoại- khoa Trương-lão-dầu mỗi ve lớn giá là 0.40, ve nhỏ giá là 0 20
10.— Dầu-xổ mỗi ve giá là . . . 0$22
11.— Bông-gòn thuốc giá mỗi gói là. 0 25
42. — Thanh-tâm - ngưu - hoàn-hườn: Hộp gấm 2 hườn giá là... 0 50
Hộp gấm 4 hườn giá là. 1 00
Hộp cây mun 2 hườn giá là. . 0 70
Hộp cây mun 4 hườn giá là. . 1 40
43.— Đau thương - dược - thủy mỗi ve giá là. 0 50
44.—Dầu-thống-đơn (thuốc nhứt dầu) mỗi hộp giá là.. . . . . 0 17
45. — Nhị-thiên - Đường nhãn dược-tan mỗi ve. giá là. . . . 0 10
46.—An-thai-hườn mỗi hộp giá là 0 30
47.— Hồn-lộ-thủy ve nhứt 0.80, ve nhì 0.60, ve ba 0.40, ve tư 0 20
48. — Thập- toàn-đại-bổ- hườn mỗi hộp giá là. 0 12
49. — Định-khẩu-lý-trung-hườn bốn hườn giá là. 0 40
50. — Ấu-tử-lý-trung-hườn hộp lớn 2 hườn giá là. 0 20
bốn hườn giá là. 0 40
51.— Vạn-ứng-ngọc-thạch-trà mỗi gói giá là. . . . . 0$03
mười hai gói giá là 0 30
52. — Vạn-ứng-cam-tộ-trà mỗi gói giá là. 0 03
mỗi hộp mười hai gói giá là. 0 30
53. — Tiêu-nhi-hồi - xuân-đơn mỗi hườn giá là 0 19
54. — Nam-phụ-bát-trân-hườn mỗi hộp giá là. 0 40
55. — Thái-dương-cao (thuốc-dán-nhứt-đẳng) giá 2 miếng là. 0 05
56. — Vạn-ứng-cao-dược (thuốc-dán-thần-hiệu) mỗi tấm giá là. 0 10
57.— Hành - quân-tán (thuốc nhảy mũi) mỗi ve giá là. . . . 0 20
58.— Ngũ-tâm Bạch-trược-hườn mỗi ve 0 50
59. — Hồng - bạch-lợi - chứng hườn mỗi ve. 0 20
60. — Khai-hườn: mỗi hườn. . . . 0 10
mỗi hộp 10 hườn. 0 25
61.—Vệ-sanh-dược tửu: ve lớn. 1 00
ve thường. 0 50

NAM CHÂU KHÁCH LẦU

NHÀ HÀNG CHO MƯỚN PHÒNG NGỦ

Ở đường Amiral-Courbet

số 29, 31, 33, 35, Saigon

Sửa sang rất tinh sạch, và bồi-bếp có thi-tư. Vậy từ đây cùi xin trong Lục-tỉnh chư quí-bà quí-ông có dịp đi đến Saigon, xin vui lòng ghé tạm, an nghỉ bước đường, rất cảm tình hạ-cố.

Chủ-nhơn : Lê-KHÊM-NHƯỜNG

Quản-lý : Lê-SUM

Cần-bạch.

TRAN-LONG

TIỆM ĐÓNG GHẾ MÂY ROTINIER

Réparation des Raquettes

Rue Turc n° 15

SAIGON

Tiệm tôi lập ra đã hơn 17 năm rồi, vẫn có một nghề làm ghế mây theo kiểu Hồng-kong, ghế dài, ghế dựa, ghế ngồi, lớn có nhỏ có, đủ thức, đủ dạng rất khéo rất đẹp, có sửa vọt mây, đồ đánh trơn láng; giá rẻ hơn các tiệm khác. Xin liệt-vị đến chơi, tôi vui lòng tiếp đãi.

TRAN-LONG *cẩn khải.*

THIỆT-NGHIỆP-XƯỞNG

F. NAM & L. LUC FRÈRES

đường Pellerin môn bài số 142, 144

SAIGON

Bổn hiệu chuyên việc tu bổ máy viết, tủ-sắt đủ kiểu.

Rèn sắt bông và các thứ kim khí rất huê lệ.

Sửa súng và đủ các thứ khí giái.

CHUYÊN NGHỆ. — Mài dao lớn nhỏ, mài kéo, dao cạo vân vân, dùng máy điện dồi mài thật bén. — *Soudure Autogène.*

Rèn các đồ phụ tùng theo kiểu vỡ tầm thường và đúng chữ.

RÈN GIƯỜNG SẮT VÀ ĐỒ DÙNG NGOÀI HUÊ-VIÊN

LÀM ĐỒ BÀNG SẮT

Cửa và rào sắt, cửa ngõ rào sắt đủ kiểu để rào mã.

Làm kiểu huê-mỹ và kiểu thường. Ống khóa và chìa khóa thiệt chắc.

Có làm đồ thâu-lôi (paratonnerre) chế tạo và sửa máy móc xe-hơi, xe-máy hơi.

Làm đồ gởi đi Lục-tỉnh.

Công việc làm kỹ lưỡng mà giá rẻ.

Diéc-HƯƠNG

LÒ LÀM XÀ BONG (Savonnerie)

Quai des Jonques số 115 Cholon

Có làm đủ thứ xà bong thường dùng như xà-bong của langsa vậy mà giá bán rẻ hơn nhiều là vì xà-bong làm tại đây khỏi thế xuất cảng nhập cảng

HÃNG CHÁNH BÊN HUÊ-KỲ HIỆU

ASSOCIATED OIL COMPANY OF CALIFORNIA E. U. A.

Hãng : Associated Oil Company Indochinois Ltd. làm Đại-lý toàn cõi Đông-Pháp. ở đường Lefèbvre môn bài số 34 Saigon.

Đánh dây thép để : Associated Saigon. — Dây thép nói số 62.

Đại-lý ở các tỉnh

Cholon.— Lương-dương-Ký. 9 Avenue Jacrarée
Baixâu.— An-kim-Lợi Vĩnh-Tường.
Nhatrang.— Hạp-Ưn
Pnom-Penh.—Kim-seng-Heng
Bacliêu.— Hồng-Hoa
Tânan.— Quản-tiến-Loi
Sơ-riêng.— Công-Xương
Tiêucần.— Đồng-Thượng
Sadec.— Đồng-Sanh
Soctrang.—Huệ-Phát
Camau.— Quản-đức-Xương
Longxuyên.— Thái-Vương
Cairâng.— Trần-triệu-Ký
Hocmôn.— Công-Phát
Mỹtho.— Man-hoa
Mocay.— Mỹ-hoa-Đường

Dầu săn hiệu "CUP" kêu là "BROC". — Thượng hảo hạng
Dầu lửa hiệu "CUP" kêu là "TASSE". — Tốt nhứt hạng
Dầu lửa hiệu "CLOCH" kêu là HORLOGE". — Tốt bực nhì

XƯỞNG THỢ-MỘC, CHẠM VÀ CẨN HIỆU LÀ:

« MICHEL NGUYỄN-HIỆP-HOA »

Tại Lâithiêu Quai E. Outrey

Có dòng sẵn đủ các thứ bàn, ghế, tủ vàng v. v. toàn bằng cây Trắc, Cẩm-lai, Gỏ và có đủ thứ mặt-đá Cẩm-thạch lớn nhỏ và lãnh làm theo kiểu.

Đã hơn 15 năm nay các nơi đều nghe danh và được vừa lòng cùng khen ngợi luôn. Có sẵn nhiều món rất xinh đẹp, để cho qui ông muốn chọn đồ khéo và vừa ý, thì nên gởi thơ mà thương nghị với Xưởng-thợ-mộc nầy.

A. DENHOLM

Nos 36-38, Rue Lefèbre, Nos 36-38

SAIGON

器具開發南和洋

THIÊN NGHỆ VỀ VIỆC RÁP MÁY XAY LÚA GẠO

Đã ráp hơn 20 cái nhà máy từ 10 tấn cho đến 500 tấn ở tại Đông-pháp.

Cam kết chắc chắn về sự lúa gạo xay ra đúng bao nhiêu và sự bền bỉ chạy tốt của máy móc.

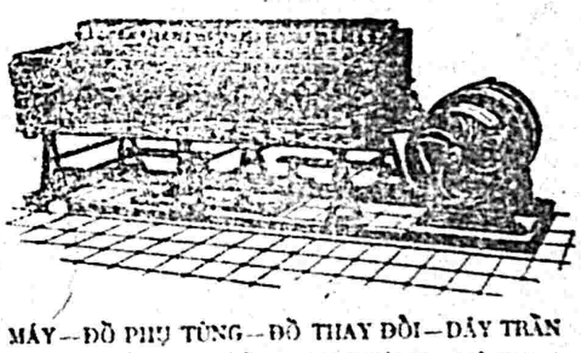

NGUYÊN GIÁN MÁY — ĐỒ PHỤ TÙNG — ĐỒ THAY ĐỔI — DÂY TRẦN EMERIE — VÂN VÂN — MÁY LÀM DẦU, LÀM ĐƯỜNG — MÔ-TƠ NỒI SÔ-DE V. V. GIÁ PHẢI CHĂNG

Ngề mới trong Nam

Xin các ngài lưu-ý, tôi mới mở ra một tiệm họa chơn dung. Trước tôi đã giúp nhiều nhà họa chơn dung trứ danh. Tiệm mới lập mà đã đặng nhiều nhà danh giá ban khen. Hình vẽ thiệt in hình sống tự nhiên, có tinh thần. Mới họa chơn dung Đức Kiểm-thượng. Vẽ đủ thứ theo kiểu Âu-châu. Như là:

Encre de Chine — Mực tàu, couleur aquarelle — Màu vẽ vô giấy, sauce velours Màu đen mịch, couleur sépia — Giống màu mứng quân, peinture à l'huile — dầu màu vẽ bố.

Nếu tiệm tôi có vẽ không giống, không lấy tiền công. Có lãnh vẽ đủ thứ sơn thủy và chim thú. Như lục-châu các ngài, muốn vẽ, gởi thơ hỏi giá cả phân-minh, hoặc không có hình chụp, bổn tiệm coi người mà vẽ cũng được đẹp vậy. Muốn gởi thơ do nơi đây.

ĐẶNG-VĂN-KỲ

N° 5, Rue Martin des palières

Près de la gare de Dakao

SAIGON

TIỂU-THUYẾT

CAY DẮNG MÙI ĐỜI

(Tiếp theo)

— Thôi, để thủng-thẳng tôi nói với anh hai chị hai rồi tôi gởi nó ở đằng.

— Tao không chịu vậy đâu. Mầy cho ai mầy cho đứt đi, đằng họ đem nó đi cho khuất con mắt tao, chớ mầy gởi đằng anh hai thì cũng như mầy để ở nhà đây vậy, gởi làm giống gì.

Ba-Thời ngồi khóc tấm tức, không biết tính lẽ nào, muốn cho chồng hết nghi đặng vợ chồng sum hiệp lần gỡ mối thảm sầu, mà cũng thương thằng Được nên không nỡ phân-ly, vì công nuôi cực nhọc. Ba-Thời khóc than rồi nói rằng:

— Thôi, để thủng-thẳng rồi tôi sẽ tính.

— Nếu mầy muốn ở đời với tao, thì mầy phải rức thằng nhỏ đó mới được. Còn như mầy không chịu, thôi thì tao đi, để mầy ở nhà mà nuôi nó.

— Tôi nói thiệt nó là con của tôi xí được tôi nuôi, nên tôi mới đặt tên nó là thằng *Được*. Mình không thương tôi mình muốn tính sao mình tính lấy.

Té ra thằng nhỏ đó mầy đặt tên *Được* hay sao? Mầy là một con khốn nạn thiệt! Mầy oán tao rồi mầy lấy tên ông nội tao mà đặt tên con mầy hả?

— Trời ôi! Tôi có biết tên ông nội mình là tên gì đâu! Tôi nào có oán thù mình mà mình nói vậy. Mình hỏi thăm họ mà coi, mình bỏ tôi mình đi mấy năm nay, tôi buồn rầu thì buồn rầu trong lòng, chớ có khi nào mà tôi nói nặn đến mình một tiếng chi đâu.

Tên Hữu nằm lặn thinh một hồi rồi nói rằng: «Nếu mầy thương nó mầy không nỡ đem nó mà đi cho họ, thôi để rồi tao dắc nó tao cho họ giùm cho.» Ba-Thời ngồi khóc thúc-thích, chẳng bao lâu thấy tên Hữu nằm nghiên qua bên kia; gát tay ngan qua trán rồi ngủ ngáy pho-pho. Ba-Thời mới bưng cái đèn đem để trên ghế mà tắc rồi nằm với con. Thằng Được thấy dạn Ba-Thời vô liền ôm mà nói nhỏ rằng: «Mà đừng có đuổi tôi đi nghe hôn mà. Tôi thương mà lắm, để tôi ở với, đừng đuổi tôi tội nghiệp.» Ba-Thời day qua ôm con, ứ hai ba tiếng nhỏ nhỏ, rồi kề mặt mà hung, nước mắt chảy chàm-ngoàm. Mẹ con ôm nhau chặt cứng, một hồi rồi thằng Được ngủ quên.

* *

Tên Hữu về ở với vợ coi bộ không tính đi đâu nữa nhưng mà cũng không tính làm công việc chi hết, ăn rồi cứ nằm ngay mà ngủ, ngủ đã thêm thức dậy thì vát dù đi dạo xóm. Chẳng mấy ngày mùa cấy đã dứt, Ba-Thời không biết làm việc chi, nên mỗi bữa hễ nước ròng sát rồi thì lội xuống rạch Băng mà xúc tôm bắt cá đem về bữa nào có ít thì để ăn, bữa nào có dư thì sai con bưng lại đàng xóm mà bán.

Tên Hữu vài ngày thì biểu làm thịt một con gà luột rồi xé phay mà uống rượu, nữa tháng biểu làm thịt một con vịt đặng nấu cháo mà ăn. Ba-Thời hồn tánh tiện tặn, bấy nay nuôi gà nuôi vịt thì trông cho nó lớn đặng bán lấy tiền mua gạo, chớ chẳng khi nào dám làm thịt mà ăn bao giờ, nay chồng biểu thì xót ruột hầm gan, song vì bởi muốn làm cho vừa ý chồng, nên biểu sao nghe vậy chớ không dám cãi. Đã vậy mà mỗi lần làm gà làm vịt tên Hữu lại đòi uống rượu, Ba-Thời phải sai thằng Được xách ve lại quán mà mua chịu, khi năm bảy su, khi một cắc, tên Hữu về mới hơn một tháng mà và tiền rượu và tiền thuốc hút, Ba-Thời thiếu nợ đầng quán tính đã hơn 4 đồng bạc rồi.

Mà tên Hữu chẳng những là làm tốn hao cho vợ mà thôi, lại còn làm nhọc lòng cho vợ nhiều nỗi khác nữa. Mỗi ngày vào ra thấy mặt thằng Được thì kiếm chuyện rầy rà, hễ thấy nó ngồi chơi thì chửi rủa van rân nói rằng: «Đồ chó, già đầu rồi mà không biết làm công việc chi hết, thứ đồ như vậy nó chết đâu thì chết cho rảnh nuôi tốn cơm chớ ích lợi gì», còn thấy nó làm công chuyện, hoặc quét nhà, hoặc cho heo ăn, thì lại mắn nhiếc rằng: «Mầy có làm thì làm cho thiệt tình nó, chớ đừng quẹt lo, làm lấy có đó tao đánh mầy nát đầu đa, nói cho mầy biết». Thằng Được tối ngày không dám nhích mép hễ thấy mặt cha thì sợ sệt không dám ngó ngay; kiếm công chuyện mà làm hoài, chớ không dám ở không, ăn cơm thì ăn sau chớ không dám ăn chung. Còn Ba-Thời tuy thương con mà không dám hở môi, vì sợ nói ra chồng nó bắt quanh bắt quẹo rồi sanh rầy rà hơn nữa.

Chẳng có bữa nào mà thằng Được khỏi bị bạc tay hai là khỏi nghe chửi rủa mà cũng chẳng có đêm nào Ba-Thời nằm ngủ mà chẳng khóc thầm. Ba-Thời chẳng những là thấy chồng ăn ở khổ khắc với con nên buồn rầu mà thôi, mà nhứt là thấy chồng không tính làm việc chi cứ nằm nhà mà ăn hoài, làm cho mình phải mắc nợ mắc nần thì trong lòng lo sợ hết sức.

(Sau sẽ tiếp theo)

Saigon. — Imprimerie du Centre

Tirage 3.000 ex.

Le Gérant : NGUYỄN-KIM-ĐINH